

Songül BİŞKİN ÇETİN¹
Orcid: 0000-0003-1174-9124
Fatma CEBECİ²
Orcid: 0000-0002-5504-3564
Aslı BOSTANCI TOPTAŞ³
Orcid: 0000-0002-1535-2661

¹Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye,
² Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye,
³Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Kulak, Burun, Boğaz Hastalıkları Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye,

Sorumlu Yazar (Corresponding Author):

Prof. Dr. Fatma CEBECİ
fcebeci@akdeniz.edu.tr

Anahtar Sözcükler:

Hastane; sağlık çalışanları; kalite; uzaktan eğitim

Keywords:

Hospital; healthcare professionals; quality; distance education

Hastane Çalışanlarına Sağlıkta Kalite Geliştirme Kapsamında Uzaktan Erişimle Sunulan Eğitimlere Dair Bir Araştırma

A Study on Remotely Delivered Training for Hospital Staff within the Scope of Quality Improvement in Healthcare

Gönderilme Tarihi: 09 Eylül 2024

Kabul Tarihi: 01 Şubat 2025

ÖZ

Amaç: Sağlıkta kalitenin geliştirilmesi, hasta ve çalışan güvenliğinin sağlanması, hataların azaltılması ve kaliteli hizmet anlayışının sürdürülebilmesi için hastane çalışanlarının hizmet içi eğitimi önemli bir gereksinimdir. Ancak sağlık çalışanlarının mesleki görev tanımlarına uygun olarak verilen eğitim ve yöntemlerine ilişkin çalışmalara rastlanmamıştır. Bu çalışmada, hastane çalışanları için uzaktan erişim imkânıyla sunulan bir yıllık hizmet içi eğitimlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışma tanımlayıcı, retrospektif tasarımıdır. Veriler, 01.01.2022-31.12.2022 tarihlerinde bir üniversite hastanesinin hastane çalışanlarına uzaktan eğitim sistemi ile sunduğu eğitim konularına ilişkin kayıtlardan elde edilmiştir. Araştırmada, hastanede çalışan tüm meslek gruplarına uzaktan erişim imkânıyla sunulan eğitimler ile katılım oranları değerlendirilmiştir. Veriler araştırmacılar tarafından uzaktan eğitim sistemi temel alınarak hazırlanan form aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde Excel programı kullanılarak tanımlayıcı istatistikler hesaplanmıştır.

Bulgular: Çalışmada, sağlıkta kalite standartları kapsamında meslek üyelerinin görev tanımlarına uygun olarak hazırlanan eğitimlere, katılım oranlarının eğitim konuları ve meslekler açısından belirgin farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Hemşirelerin eğitimlere katılım oranlarının diğer meslek gruplarına kıyasla yüksek olduğu belirlenmiştir. Acil durum kodları, afet planı-triaj, biyolojik risk etmenleri, çalışma mevzuatı, elektrik tehlikeleri, riskleri ve önlemleri konularındaki eğitimlere katılım oranlarının yüksek olduğu ortaya konmuştur.

Sonuç: Çalışma bulguları, tüm hastane çalışanlarına meslek üyelerine uygun olarak sunulan eğitim konularını içermesi ve uzaktan eğitim yönteminin kullanılarak sunulması, araştırmacılara, klinisyenlere ve sağlık yöneticilerine rehber olabilir. Eğitimlerin uzaktan sunulması, 7/24 ulaşılabilir olması ve mesleki sorumluluk kapsamında hazırlanmasına rağmen, katılım oranlarının düşük olmasının nedenleri araştırılmalıdır.

ABSTRACT

Objective: In order to improve quality in healthcare, ensure patient and employee safety, reduce errors, and maintain a quality service approach, in-service training for hospital employees is an important requirement. However, no studies have been found on the training and methods provided to healthcare professionals in accordance with their professional job descriptions. This study aimed to examine one-year in-service training provided to hospital employees via remote access.

Methods: The study has a descriptive, retrospective design. Data were obtained from records of training topics offered to hospital employees via a distance education system by a university hospital between 01.01.2022-31.12.2022. In the study, participation rates were evaluated with the trainings offered to all professional groups working in the hospital via remote access. Data were collected through a form prepared by the researchers based on the distance education system. In the evaluation of the data, descriptive statistics were calculated using the Excel program.

Results: In the study, it was found that the trainings prepared, including the scope of quality standards in health, and participation rates showed significant and intense differences on the basis of professions and subjects. It was found that participation rates in training on emergency codes, disaster plan-triage, biological risk factors, labor legislation, electrical hazards, risks, and precautions were high in all professional groups.

Conclusion: It is thought that the study findings, including the training topics offered to all hospital employees and presented using the distance education method, can be a guide for researchers, clinicians and health managers. Although the training is provided remotely and is accessible 24/7, the reasons for the low participation rates should be investigated.

GİRİŞ

Hastaneler çok sayıda ve türde meslek grubunun istihdam edildiği kurumlardır (Yenilmez, Kaya, Yalçın Balçık ve Dolgun, 2016). Sağlık kurumlarında, hasta ve çalışan güvenliği ile memnuniyetlerinin sağlanmasında sunulan eğitim hizmetlerinin sürekliliği esastır. Çalışanların eğitimi sağlıkta kalite standartları kapsamında uluslararası (Agency for Healthcare Research and Quality-AHRQ, 2024; World Health Organization- WHO, 2024) ve ulusal düzeyde (Sağlıkta Kalite Standartları-SKS, (2020) vurgulanmakta ve önemle üzerinde durulmaktadır. Eğitimlerin günün koşullarına uygun bilgi, beceri ve davranışlar kazandırmada (SKS, 2020; Yektatalab, Momennasab, Parviz ve Mousazadeh, 2020; Sayılı, Aslaner, Gazanfer ve Solmaz 2020) verimliliği (SKS, 2020) ve iş birliğini arttırmada, örgütsel bağlılık ile mesleki gelişim konularında faydalı olacağı belirtilmektedir (Altındiş ve Ergin, 2018). Hastane çalışanlarına verilen hizmet içi eğitimlerin toplum sağlığının geliştirilmesi ve sürdürülmesi için de önemli bir yatırım olduğuna dikkat çekilmektedir (Deniz ve Kumru, 2022). Multidisipliner yapılanması olan hastanelerde eğitimlerin tüm çalışanları kapsayacak şekilde verilmesi önemlidir (Altındiş ve Ergin, 2018).

Sağlık kurumlarında, kaliteli hizmetin ve verimliliğin çalışanların bilgi ve yetkinlikleriyle ilişkili olduğu vurgulanmaktadır. Yetkinliği geliştirmede, hasta güvenliği ve bakım kalitesini arttırmada, eğitim ve sürekli öğrenme ortamı önemli araçlardandır (Hemşirelikte Temel Yetkinlikler Kılavuzu, 2021). Sağlık Bakanlığı hastanelerde sunulan eğitim faaliyetlerinin etkili bir şekilde verilmesinin önemine dikkat çekmekte, bu amaçla çalışanlara farklı eğitim seçeneklerinin sunulmasını önerilmektedir (SKS, 2020). Sağlık bilgi ve teknolojilerin hızla geliştiği günümüz ortamında hastane çalışanlarının kendi alanlarıyla ilgili kapsamlı, güncel ve sürekli eğitimi bir zorunluluk haline gelmiştir (Manship, Hatzidimitriadou, Moore, Stein, Towse ve Smith, 2024). Sağlık sistemi üzerinde giderek artan zaman baskısı, değişen ihtiyaçlar, bilimsel ve teknolojik gelişmeler yeni bir öğrenme ortamı olarak uzaktan eğitim kavramını ortaya çıkarmıştır (Şahin, 2021; Akyürek, 2020). Özellikle hastanelerde farklı meslek gruplarının ve destek personellerin sayılarının fazla olması (Yenilmez ve diğerleri, 2016) 24 saatlik hizmet süresi ve vardiyalı çalışma sistemi (Şenyuva, 2013) yüz yüze eğitimde zorluklara neden olabilmektedir (Güngör ve Tarhan, 2021). Tüm bu faktörler uzaktan eğitimi daha da önemli hale getirmektedir (Güngör ve Tarhan, 2021). Uzaktan eğitimin, zaman ve mekândan bağımsız olarak sunulması çalışanların istedikleri zamanda ulaşabilmesine olanak tanınması, maliyet etkin olması, bilgiye ulaşım, bilgiyi üretme ve yaymada kolaylık sağlaması, iletişimi kolaylaştırması ve öğrenmeyi artırması gibi özellikleri vardır. Bu özellikleri tercih nedeniyle tercih edilebilirliğini arttırmaktadır. Fırsat eşitliği oluşturması, sağlık çalışanlarına bireysel çalışma ve yaşam boyu öğrenme imkânı sunması ile de uzaktan eğitimin yaygınlaştığı görülmektedir (Şahin, 2021; Akyürek, 2020).

Sağlık Bakanlığı Sağlıkta Kalite, Akreditasyon ve Çalışan Hakları Dairesi Başkanlığı, hastane çalışanlarının eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi, eğitim planlarının oluşturulması ve çalışanlara yönelik hizmet içi ve uyum eğitimlerinin verilmesinin önemi üzerinde durmaktadır (SKS, 2020). Hastane çalışanlarına verilecek eğitim konularının, personelin hizmet ve çalışma alanlarına uygun olacak şekilde gerçek ihtiyaçları doğrultusunda ve sorunların çözümüne yardımcı olacak nitelikte verilmesi gerektiği belirtilmektedir (SKS, 2020). Literatürde hizmet kurumlarında verilen eğitimlerin, kanıta dayalı ve standartlaştırılmış olmasının önemi üzerinde durulmaktadır (Nayahangan, Konge, Russell ve Andersen, 2021).

Sağlık hizmetlerinde kalitenin temel amacı hasta ve çalışan güvenliğinin, hasta ve çalışan memnuniyetinin sağlanmasıdır. Kaliteli hizmet sunumuna ilişkin faaliyetlerin sistemli bir şekilde yürütülmesini sağlamak için kurumsal hizmetler, sağlık hizmetleri, destek hizmetleri, hasta ve çalışan odaklı hizmetler ve hizmet performansı izlemi boyutlarının birlikte ele alınması gerekmektedir. Kalite standartlarını sağlayabilmek için tüm hastane çalışanlarının temel eğitimlere etkin ve aktif katılım sağlamaları önemlidir. Ayrıca ilgili bölümlere ve mesleklere özgü olarak hazırlanan eğitimlerin önemi de vurgulanmaktadır (SKS, 2020). Sağlık Bakanlığı hastanede verilen eğitimlere, planlanan tüm personelin katılımının sağlanması amacıyla hekim, hemşire, diğer sağlık personeli, idari, teknik ve destek personellerinin eğitimlere katılım oranlarının takip edilmesini beklemekte ve SKS kapsamında izlemektedir (SKS, 2020). Sağlık çalışanlarının sürekli eğitimi mesleki gelişimin sürdürülmesi, iş akışında sürekliliğin sağlanması, hataların azaltılması ve sürekli iyileştirme hedefleri nedeni ile zorunluluk haline gelmiştir (Altındiş ve Ergin, 2018). Sağlık kurumlarında tüm çalışanların uyum içinde olmaları hem hasta ve hasta yakınlarının hem de çalışanlar için önemlidir. Sağlık çalışanlarının aldıkları sürekli ve ortak eğitimler hızlı ve kaliteli hizmeti beraberinde getirebilecektir (Oral, 2020).

Hastanelerde hizmet kalitesinin sağlanması, sürdürülmesi ve iyileştirilmesinde çok farklı meslek üyelerinin bir arada koordineli çalışması oldukça önemlidir. Hastanelerde sağlık profesyonelleri yanında teknik, idari ve destek personeller olarak hizmet veren çalışanlarda bulunmaktadır. Kaliteli hizmet anlayışı, çalışanların bilgi güncellemesini ve yaşam boyu öğrenmesini zorunluluk haline getirmektedir. Bu nedenle çalışanlara kanıta dayalı, standartlaştırılmış ve istedikleri zaman ve mekânda ulaşılabilir eğitim programlarının sağlanması oldukça önemlidir.

Literatür incelendiğinde, pek çok çalışmada hastane çalışanlarına (Datpınar ve Torun, 2023), ilaç güvenliği (Baran ve Korhan, 2023), tıbbi hataların azaltılması (Havutcu, Savci ve Çömez, 2024), klinik kalite süreçleri (Koca, Köksal ve Deniz, 2023), hastane afet ve acil durum planı (Sarık ve Cengiz, 2022), konularında uyum eğitimlerinin (Havutcu ve diğerleri, 2024), ve hizmet içi eğitimlerin (Sarık ve Cengiz, 2022) verilmesi gerektiği belirtilmektedir. Literatürde hastane çalışanlarının aldıkları eğitimlere ilişkin veri bulunmamaktadır. Bu çalışmada, hastane çalışanları için uzaktan erişim imkânıyla sunulan bir yıllık hizmet içi eğitimlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma bulgularımız, hastane çalışanlarına verilen hizmet içi eğitim konularını ve katılım oranlarını ortaya koyarak literatürdeki boşluğu dolduracaktır. Ayrıca, tüm hastane çalışanlarını kapsaması ve alanlara özgü olarak verilen eğitim konularını sunması nedeniyle de özgündür. Bulgularımızın, araştırmacılara da eğitim önerisi sunarken hastane çalışanları için verilen rutin eğitimleri gözden geçirme olanağı sağlayacağı inancındayız.

Bu araştırma ile hastane çalışanları için hazırlanan ve uzaktan erişim imkânıyla sunulan bir yıllık eğitimlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır;

- Sağlıkta kalite standartları kapsamında hastane çalışanlarına hazırlanan ve uzaktan erişim imkânıyla sunulan eğitim konuları nelerdir?
- Sağlıkta kalite standartları kapsamında hastane çalışanlarına hazırlanan ve uzaktan erişim imkânı verilen eğitimlere katılım durumları nedir?
- Hastane çalışanlarına kurumun uzaktan erişim imkânıyla sunduğu diğer eğitim konuları nelerdir?
- Hastane çalışanlarına kurumun uzaktan erişim imkânıyla sunduğu diğer eğitim konularına katılım durumları nedir?

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Tanımlayıcı, retrospektif (geriye dönük) çalışma tasarımı kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın yapıldığı üniversite hastanesinde çalışan eğitimleri; iş başı (birebir), örgün ve uzaktan eğitim olmak üzere üç şekilde verilmektedir. Çalışmada, yaklaşık dört bin hastane çalışanının kayıtlı olduğu uzaktan eğitim sistemi (UES) ile sunulan eğitimler incelenmiştir. UES teknolojilerden yararlanılarak oluşturulmuş, zaman ve mekândan bağımsız, sesli ve görüntülü olarak verilen, katılımcıların istedikleri yerden, istedikleri zaman, tekrarlı olarak izleyebilecekleri elektronik bir eğitim sistemidir (TC. Sağlık Bakanlığı. Uzaktan Sağlık Eğitim Sistemi, 2024). Hastanede UES ile verilen eğitimler, 2019 yılı itibarıyla başlamıştır. UES’de yer alan eğitimler, alanında uzman, bölüm eğitim sorumlusu ya da yönetim tarafından yetkinliği onaylanmış deneyimli kişiler tarafından hazırlanmaktadır. Hazırlanan bu eğitimler Eğitim Birimi’ne gönderilerek sisteme yüklenmektedir. UES ile yönetmeliklerde örgün olarak verilmesi zorunlu olmayan, Sağlıkta Kalite Standartları (SKS) kapsamı da dâhil olmak üzere hazırlanan eğitimler tüm hastane çalışanlarına verilmektedir. Çalışanların ihtiyaç duymaları halinde tekrar yararlanması amacıyla, zorunlu örgün eğitimler tamamlandıktan sonra da sisteme yüklenerek ulaşım sağlanmaktadır. Eğitim konuları, Sağlık Bakanlığı SKS Rehberi (Versiyon 6.1) kılavuz alınarak hazırlanmıştır (SKS, 2020). UES de hastanede çalışan tüm personele verilmesi gereken eğitimler tüm kullanıcılara, mesleğe özgü eğitimler ise sadece ilgili gruplara tanımlanmıştır.

Hastane çalışanları UES’de tanımlanan eğitimlere bilgisayar ya da cep telefonları aracılığıyla kendi T.C. kimlik numaraları ve şifreleri ile giriş yapabilmektedir. Eğitim sunumları her yılın başında güncellenerek kullanıcılara tekrar tanımlanmaktadır. Kalite Geliştirme Birimi’nden sorumlu Başhekim Yardımcısı, Kalite ve Eğitimden sorumlu Hastane Müdürü eğitim programını kullanma yetkisine sahiptir.

Kurum, her çalışanın yılda bir kez sistemde yer alan eğitimleri tamamlamalarını yeterli olarak kabul etmektedir. Ayrıca konu ile ilgili farklı eğitim ihtiyaçlarının çıkması durumunda eğitimler yüz yüze olacak şekilde verilmektedir. Eğitimlere yönelik başarı standartı olarak; İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinde 70, diğer tüm eğitimlerde ise en az 60 puan alması beklenmektedir. Çalışanlara en fazla iki kez sınav hakkı verilmiştir. Yeterli puan alamayan çalışanlara eğitim ve sınav tekrarı yapma zorunluluğu getirilmiştir. Hastane çalışanlarının eğitime katılım ve tamamlama oranları, eğitim değerlendirme sonuçları ile ilgili eğitim kayıtları UES’den 3 aylık periyotlar halinde rapor alınarak dosyalanmaktadır. Ayrıca hastanede genel uyum (oryantasyon ve işe başlama eğitimi) ve bölüm uyum eğitimleri ile bölüme özgü hizmet içi eğitimler ve asistan uyum eğitimleri de verilmektedir.

Çalışmada amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Hastane çalışanlarının UES de 01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arasında aldıkları eğitimler meslek gruplarına özellikli konular ile katılım durumlarına ilişkin verilerden oluşmuştur. Hastane çalışanları meslek grupları; hekim, hemşire, diğer sağlık (sağlık teknikeri, teknisyeni, diyetisyen, biyolog, laborant), idari (memur, sekreter, danışma personeli vb.), destek (temizlik, hasta bakıcı vb.) ve teknik (elektrik, iklimlendirme, bilişim vb.) personel olarak değerlendirilmiştir.

Veri Toplama

Veriler, etik kurul onayı ve hastane izninin alınmasında sonra veri toplama formu aracılığı ile retrospektif olarak toplanmıştır. Hazırlanan veri toplama formu, hastanede kalite geliştirme biriminin UES sorumlusuna verilmiştir. Sorumlu, uzaktan eğitim sistem verilerini araştırmacılara Microsoft Excel formatında teslim etmiş, araştırmacılar verileri meslek grupları, eğitim konuları ve katılım oranlarını içerecek şekilde düzenlemiştir. Bu düzenleme, verilerin sistematik bir biçimde kategorize edilmesini ve analiz edilebilir hale getirilmesini sağlamıştır.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama formu araştırmacılar tarafından UES temel alınarak hazırlanmış ve iki bölümden oluşmuştur. **İlk bölüm;** UES de hastane çalışanlarının sağlıkta kalite standartları (SKS) doğrultusunda meslek gruplarına göre aldıkları eğitimler; **ikinci bölüm** sağlık çalışanlarının SKS dışında aldıkları diğer eğitimlerden oluşmuştur.

Verilerin Değerlendirilmesi

Tanımlayıcı istatistikler yüzde ve ortalama değerleri ile verilmiştir. Analiz için Microsoft Excel programı kullanılmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Çalışmaya başlamadan önce Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan onay alınmıştır (Tarih: 22/03/2023, Karar No:261)

BULGULAR

Çalışmada, sağlıkta kalite standartları kapsamında hastane çalışanlarına hazırlanarak sunulan uzaktan eğitim konuları ile katılım durumları Tablo 1'de verilmiştir. Çalışanların alması gereken ortak eğitimler değerlendirildiğinde hemşire katılım oranlarının, diğer meslek gruplarının katılım oranlarından fazla olduğu görülmüştür. Meslek gruplarına göre en fazla katılım sağlanan ilk beş eğitimin hemşirelerde; ileri yaşam desteği (%48.2), acil afet planı-triyajı (%41.2), atık yönetimi (%40.4), bilgi güvenliği (%40.2) ve acil durum kodlarının olduğu bulunmuştur. Hekimlerin; Hastane Afet ve Acil Durum Planı (HAP)- Kimyasal, Biyolojik, Radyasyon ve Nükleer (KBRN) (%11.2), ileri yaşam desteği (%10.9), acil durum kodları (%10.6), atık yönetimi (%10), afet planı, triaj (%9.3) ve deprem (%9.3) eğitimlerini aldıkları saptanmıştır. Diğer sağlık çalışanlarında acil afet planı-triyaj (%38.9), acil durum kodları (%38.0), deprem (%37.5), atık yönetimi (%37.3) ve bilgi güvenliği (%36.8) olduğu bulunmuştur. Destek ve teknik çalışanlarında afet planı-triyaj (%23.7), atık yönetimi (%22.9), acil durum kodları (%22.7), bilgi güvenliği (%21.9), HAP-KBRN (%20.9) olduğu saptanmıştır. İdari çalışanlarda afet planı-triyaj (%33.3), acil durum kodları (%32.7), bilgi güvenliği (%32.2), deprem (%30.5) ve HAP-KBRN (%30.0) eğitimlerine katıldıkları bulunmuştur. Tüm meslek gruplarında acil durum kodları ve afet planı-triyaj eğitimlerine katılım oranlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir (Tablo 1).

Çalışmada, SKS kapsamı dışında meslek gruplarına göre hazırlanan ve uzaktan erişim imkânı ile sunulan eğitimler ile katılım durumları Tablo 2'de verilmiştir. Meslek gruplarına göre en fazla katılımın sağlanan eğitimlerin hemşirelerde çalışma mevzuatı ve biyolojik risk etmenleri (%43.8), ekranlı araçlarla çalışma ve ergonomi (%41.8), elektrik tehlikeleri, riskleri ve önlemleri (%41.6) olduğu bulunmuştur. Hekimlerde biyolojik risk etmenleri (%16.2), çalışma mevzuatı (%14.6), ekranlı araçlarla çalışma (%14.3) olduğu saptanmıştır. Diğer sağlık çalışanlarında biyolojik risk etmenleri (%40.3), çalışma mevzuatı (%39.9), ekranlı araçlarla çalışma (%39.2) olduğu bulunmuştur. Destek ve teknik çalışanlarında biyolojik risk etmenleri (%23.8), çalışma mevzuatı (%22.8), ekranlı araçlarla çalışma (%21.8) olduğu bulunmuştur. İdari çalışanlarında biyolojik risk etmenleri (%38.2), çalışma mevzuatı (%37.5), elektrik tehlikeleri, riskleri ve önlemleri (%36.5) olduğu saptanmıştır. Tüm meslek gruplarında ortak katılımın en fazla olduğu eğitimlerin biyolojik risk etmenleri, çalışma mevzuatı ve elektrik tehlikeleri, riskleri ve önlemleri olduğu bulunmuştur (Tablo 2).

Tablo 1. Sağlıkta Kalite Standartları Kapsamında Hastane Çalışanlarına Hazırlanan ve Uzaktan Erişimle Verilen Eğitim Konuları ile Katılım Durumları

Eğitim konuları	Hemşire n=844	Hekim n=321	Diğer Sağlık n=424	Destek teknik personel n=924	İdari n=550
	Katılan n(%)	Katılan n(%)	Katılan n(%)	Katılan n(%)	Katılan n(%)
Mavi Kod	271(32.1)	16(5.0)	138(32.5)	145(15.7)	115(28.2)
Transfüzyon Güvenliği	230(27.3)	13(4.0)	102(24.1)	×	×
Nütrisyon Güvenliği	275(32.6)	×	132(31.1)	×	×
Tehlikeli İlaç Kırılmalarına Müdahale	216(25.6)	11(3.4)	111(26.2)	84(9.1)	×
Güvenli Cerrahi Uygulamaları	296(35.1)	18(5.6)	119(28.1)	×	×
Hasta Başı Test Cihazlarının Güvenli Kullanımı	292(34.6)	18(5.6)	120(28.3)	×	×
Hastaların Güvenli Transferi	281(33.3)	×	113(26.7)	129(14.0)	×
Hasta Düşmeleri	293(34.7)	×	117(27.6)	139(15.0)	×
İstenmeyen Olay Bildirim Sistemi	285(33.8)	19(5.4)	139(32.8)	152(16.5)	154(28)
Sözel İstem Uygulamaları	221(26.2)	12(3.7)	103(24.3)	×	×
Bilgi Güvenliği	339(40.2)	24(7.5)	156(36.8)	202(21.9)	177(32.2)
Hasta kimlik bilgilerinin doğrulanması	290(34.4)	16(5.0)	127(30)	126(13.6)	126(22.9)
Hasta Mahremiyeti	287(34.0)	22(6.9)	139(32.8)	165(17.9)	160(29.1)
Hasta Hakları	293(34.7)	23(7.2)	138(32.5)	169(18.3)	157(28.5)
Hasta Memnuniyeti	280(33.2)	23(7.2)	140(33.0)	162(17.5)	159(28.9)
Radyasyon Güvenliği	218(25.8)	9(2.8)	115(27.1)	130(14.1)	134(24.4)
Tehlikeli Madde Genel Bilgilendirme Eğitimi	184(21.8)	×	102(24.1)	14(1.5)	×
Atık Yönetimi	341(40.4)	32(10.0)	158(37.3)	212(22.9)	174
Tehlikeli Madde Sınıfını Gösteren Simgeler	184(21.8)	×	51(12.0)	14(1.5)	×
Doku Örneklerinin Transferi	×	×	×	141(15.3)	×
Malzemelerin güvenli Transferi	258(30.6)	×	123(29.0)	122(13.2)	×
İlaçların Güvenli Transferi	×	×	12(2.8)	118(12.8)	×
Hastane Enfeksiyonları ve önemi	274(32.5)	22(6.9)	137(32.3)	157(17.0)	158(28.7)
El Hijyeni	322(38.2)	23(7.2)	153(36.1)	183(19.8)	×
Temel Yaşam Desteği	325(38.5)	28(8.7)	131(30.9)	11(1.2)	6(1.1)
İleri Yaşam Desteği	407(48.2)	35(10.9)	152(35.8)	×	×
Temel Afet Bilinci	224(26.5)	19(5.9)	124(29.2)	110(11.9)	149(27.1)
Yangın Güvenliği	275(32.6)	21(6.5)	130(30.7)	117(12.7)	155(28.2)
Acil Durum Kodları	339(40.2)	34(10.6)	161(38.0)	210(22.7)	180(32.7)
HAP, KBRN	308(36.5)	36(11.2)	146(34.4)	193(20.9)	165(30.0)
Acil Afet Planı, Triağ	348(41.2)	30(9.3)	165(38.9)	219(23.7)	183(33.3)
Deprem	315(37.3)	30(9.3)	159(37.5)	190(20.6)	168(30.5)
Sel, Su Taşkını ve Fırtına	222(26.3)	20(6.2)	129(30.4)	144(15.6)	153(27.8)
Sağlıkta Kalite Standartları Bilgilendirme Eğitimi	277(32.8)	22(6.9)	140(33.0)	159(17.2)	162(29.5)
Kriz Yönetimi	271(32.1)	19(5.9)	137(32.3)	142(15.4)	156(28.4)
Stres Yönetimi	226(26.8)	19(5.9)	127(30.0)	120(13.0)	152(27.6)
İletişim Becerileri	277(32.8)	21(6.5)	140(33.0)	159(17.2)	162(29.5)
Zor İnsanlarla Başa Çıkma	241(28.6)	19(5.9)	124(29.2)	115(12.4)	151(27.5)
*Klinik Lab. Testleri İçin Örnek Alımı	×	×	59(81.9)	×	×
*Biyokimya Panik Değer Bildirimleri ve Önemi	×	×	61(84.7)	×	×
*Mikrobiyoloji Panik Değer Bildirimleri ve Önemi	×	×	59(81.9)	×	×
*Biyokimya İç Kalite Kontrol Sonuçlarının Değerlendirilmesi	×	×	61(84.7)	×	×
*Mikrobiyoloji İç Kalite Kontrol Sonuçlarının Değerlendirilmesi	×	×	61(84.7)	×	×
*Genel Laboratuvar Cihazları, Laboratuvar Örnek Kabul ve Red Kriterleri	×	×	60(83.3)	×	×

Diğer sağlık: Sağlık teknikerleri, teknisyenleri, diyetisyen, biyolog, laborant İdari: Memur, sekreter, danışma

×: Eğitimin ilgili meslek grubuna tanımlı olmadığını ifade eder. *Tanımlanan 72 kişi

Tablo 2. Hastane Çalışanlarına Kurumun Uzaktan Erişimle Sunduğu Diğer Eğitim Konuları ile Katılım Durumları

Eğitim konuları	Hemşire n=844	Hekim n=321	Diğer Sağlık n=424	Destek ve teknik personel n=924	İdari n=550
	Katılan n(%)	Katılan n(%)	Katılan n(%)	Katılan n(%)	Katılan n(%)
Kesici ve Delici Alet Yaralanmaları	2261(30.9)	19(5.9)	113(26.7)	109(11.8)	×
İzolasyon Önlemleri	32(3.8)	19(5.9)	7(1.7)	×	×
*Hemodiyaliz Ünitelerinde Enfeksiyon Kontrolü	14(66.7)	×	×	×	×
Üriner Enfeksiyonlardan Korunma	232(27.5)	14(4.4)	12(2.8)	×	×
Damar İçi Katater Enfeksiyonlarının Önlenmesi	324(38.4)	22(6.9)	14(3.3)	×	×
Kan Kültür Örneğini Alma	264(31.3)	17(5.3)	13(3.1)	×	×
Nazokomiyal Pnömonin Önlenmesi	262(31.0)	13(4.0)	12(2.8)	×	×
Hastane Temizliği	×	×	×	124(13.4)	×
Biyolojik Risk Etmenleri	370(43.8)	52(16.2)	171(40.3)	220(23.8)	210(38.2)
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Kuralları ve Güvenlik Kültürü	294(34.8)	38(11.8)	147(34.7)	165(17.9)	187(34.0)
Çalışma Mevzuatı	370(43.8)	47(14.6)	169(39.9)	211(22.8)	206(37.5)
Ekranlı Araçlarla Çalışma	353(41.8)	46(14.3)	166(39.2)	201(21.8)	199(36.2)
Elektrik Tehlikeleri, Riskleri ve Önlemleri	351(41.6)	46(14.3)	162(38.2)	200(21.6)	201(36.5)
Elle Kaldırma ve Taşıma İşleri	336(39.8)	44(13.7)	158(37.3)	199(21.5)	197(35.8)
Ergonomi	333(41.8)	43(13.4)	160(37.7)	194(21.0)	193(35.1)
Fiziksel Risk Etmenleri	332(39.3)	41(12.8)	157(37.0)	194(21.0)	197(35.8)
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri	238(28.2)	29(9.0)	144(34.0)	156(16.9)	176(32.0)
İş Yeri Temizliği ve Düzeni	298(35.3)	37(11.5)	146(34.4)	171(18.5)	180(32.7)
İş Ekipmanlarının Güvenli Kullanımı	293(37.4)	36(12.1)	146(34.4)	173(18.7)	185(33.6)
Hastalıktan Korunma Prensipleri ve Teknikleri	304(36.0)	40(12.5)	149(35.1)	183(19.8)	194(35.3)
İş Kazası ve Meslek Hastalıklarından Doğan Hukuki Sonuçlar	287(34.0)	31(9.7)	145(34.2)	157(17.0)	183(33.3)
Kimyasal Risk Etmenleri	285(33.8)	36(11.2)	147(34.7)	163(17.6)	181(32.9)
Kişisel Koruyucu Ekipmanlar ve Güvenli Kullanımı	288(34.1)	33(10.3)	147(34.7)	157(17.0)	183(33.3)
Meslek Hastalıklarının Sebepleri	287(34.0)	31(9.7)	145(34.2)	157(17.0)	183(33.3)
Psikososyal Risk Etmenleri	287(34.0)	30(9.3)	144(34.0)	156(16.9)	178(32.4)
İlkyardım Bilgilendirme Eğitimi-1	290(34.4)	39(12.1)	147(34.7)	170(18.4)	195(35.5)
İlkyardım Bilgilendirme Eğitimi-2	296(35.1)	40(12.5)	150(35.4)	175(18.9)	195(35.5)
Parlama, Patlama, Yangın ve Yangından Korunma Eğitimi	287(34.0)	31(9.7)	145(34.2)	157(17.0)	183(33.3)
Tahliye ve Kurtarma	236(28.0)	30(9.3)	138(32.5)	130(14.1)	179(32.5)
Davranışsal Bağımlılık	254(30.1)	13(4.0)	29(6.8)	8(0.9)	24(4.4)
Sigara ve Nargile Bağımlılığı	225(26.7)	10(3.1)	48(11.3)	8(0.9)	38(6.9)
Alkol ve Madde Bağımlılığı	211(25.0)	11(3.4)	31(7.3)	6(0.6)	22(4.0)
Takım Çalışması	223(26.4)	16(5.0)	127(30.0)	110(11.9)	147(26.7)
Zamanı Akılcı Kullanma Yöntemleri	243(28.8)	15(4.7)	141(33.3)	114(12.3)	149(27.1)
İş Ahlakı ve Meslek Etiği	276(32.7)	22(6.9)	137(32.3)	154(16.7)	160(29.1)

Diğer sağlık: Sağlık teknikerleri, teknisyenleri, diyetisyen, biyolog, laborant **İdari:** Memur, sekreter, danışma

*Tanımlanan hemşire sayısı:21 ×: Eğitimin ilgili meslek grubuna tanımlı olmadığını ifade eder.

TARTIŞMA

Bu çalışmada, hastane çalışanlarına uzaktan erişim imkânı ile sunulan eğitimler ve bu eğitimlere katılım oranları incelenmiştir. Sağlık alanında, çalışanların güncel bilgiye erişimi ve mesleki yeterliliklerini geliştirmeleri, hasta ve çalışan güvenliği ile hizmet kalitesinin sürdürülebilirliği açısından kritik bir öneme sahiptir (SKS, 2020; WHO, 2024; Manship ve diğerleri, 2024; Kallio, Voutilainen, Viinamäki ve Kangasniemi, 2020). Bu bağlamda, sağlık çalışanlarına yönelik eğitim yatırımları, yalnızca bireysel gelişimi değil, aynı zamanda kurumların genel performansını ve toplum sağlığını iyileştirmeye yönelik bir değer yaratmaktadır (Altındış ve Ergin, 2018).

Hastanelerin 7 gün 24 saat kesintisiz hizmet sunma zorunluluğu, çalışanların aynı anda eğitim almasını zorlaştırmaktadır (Akyürek, 2020). Eğitime erişim ve eğitim sağlamadaki zorluklar, çok sayıda bilgi boşluğuna yol açabilir (Manship ve diğerleri, 2024). Ayrıca etkili bir hizmet içi eğitim süreci için en uygun eğitim yönteminin seçilmesi kritik öneme sahiptir (Kallio ve diğerleri, 2020). Yer ve zamandan bağımsız öğrenme imkânı sunan uzaktan eğitimler (Akyürek, 2020), bu zorlukları büyük ölçüde aşarak hastane çalışanları için pratik ve sürdürülebilir bir çözüm sunmaktadır.

Sağlık kurumlarında kaliteli, verimli ve hızlı hizmet sunumu, çalışanların bilgi düzeyleri ve mesleki yetkinlikleri ile doğrudan ilişkilidir. Farklı meslek gruplarının bir arada çalıştığı sağlık kurumlarında, çalışanların alan yetkinliklerinin geliştirilmesi ve ekip uyumunun sağlanmasında eğitim ve sürekli öğrenme ortamları önemli bir rol oynamaktadır (Hemşirelikte Temel Yetkinlikler Kılavuzu, 2021; Oral, 2020; Erbaş, 2023). Hasta ve çalışan güvenliğinin sağlanması, iş akışında sürekliliğin korunması ve hizmet sunumunda aksaklıkların önlenmesi açısından çalışanların eğitimi ve bu eğitimlere aktif katılımları büyük önem taşımaktadır. Sağlık Bakanlığı, SKS kapsamında, hastane çalışanlarının meslek gruplarına ve çalıştıkları bölümlere özel asgari düzeyde eğitim gerekliliklerini tanımlamış ve bu doğrultuda standartlar belirlemiştir (SKS, 2020).

Çalışmamızda, hastane çalışanları için belirlenen ve meslek gruplarına özgü eğitimlere katılım oranlarının farklılık gösterdiği saptanmıştır. Hemşirelerin, ileri yaşam desteği, atık yönetimi ve afet planı-triaj gibi kritik eğitimlere yüksek katılım göstermesi, bu eğitimlerin hemşirelerin mesleki sorumlulukları ve ihtiyaçlarıyla doğrudan uyumlu olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, hekimlerin HAP-KBRN, ileri yaşam desteği ve acil durum kodları gibi konularda eğitime yönelmesi, mesleki sorumlulukları doğrultusunda bilgi edinme gereksinimlerini ortaya koymaktadır. Destek ve teknik personelin en yüksek oranda afet planı-triaj, atık yönetimi, acil durum kodları eğitimlerine katılım sağlarken idari personelin afet planı-triaj, acil durum kodları, bilgi güvenliği eğitimlerine katıldıkları bulunmuştur.

Çalışmada, tüm meslek gruplarında acil durum kodları ve afet planı-triaj eğitimlerine yüksek katılım oranlarının saptanmış olması bu konuların sağlık sektöründeki önemini ve çalışanların ilgisini ortaya koymaktadır. Bu durum, çalışanların kritik konularda bilgi edinme gereksinimlerini yansıttığı, hasta ve çalışan güvenliği konularında farkındalıklarının yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir. Yapılan bir araştırmada, hastane çalışanlarının afet planına yönelik bilgi düzeylerinin orta-yüksek olduğu saptanmıştır (Sarık ve Cengiz, 2022). Özellikle son yıllarda yaşanan olağanüstü olayların sıklığının artması da bu konuları daha önemli hale getirerek eğitim katılım oranlarını arttırdığı düşünülebilir. Eğitim programlarında, hasta güvenliği konularına yer verilmesi gerekliliği vurgulanmakta (Amaral, Sequeira, Albacar-Riobóo, Coelho, Pinho ve Ferré-Grau, 2023) ve hizmet içi eğitimlerin, hasta ve çalışan güvenliğini sağlamadaki önemine dikkat çekilmektedir (Hasta ve Çalışan Güvenliğinin Sağlanmasına Dair Yönetmelik, 2011). Çalışmamızda, SKS kapsamı dışında hazırlanan eğitimlerde, biyolojik risk etmenleri, çalışma mevzuatı, elektrik tehlikeleri gibi iş sağlığı ve güvenliği (İSG) eğitim konularına tüm meslek gruplarında yüksek katılım oranları dikkat çekmektedir. Sağlık çalışanlarının çalışma ortamındaki riskleri tanıması ve bu risklerden korunma yöntemlerini bilmesi (Şahmaran ve Kar, 2023), güvenli bir iş ortamının temel taşlarından birini oluşturmaktadır. Yapılan çalışmalar, rutin İSG eğitimlerinin iş kazalarını azaltmada ve güvenlik kültürünü geliştirmede etkili olduğunu ortaya koymaktadır (Heier ve diğerleri, 2021; Ahadzi, Afitiri ve Ahadzi, 2021). İşe yeni başlayan personelin bu eğitimlere katılımının yasal olarak zorunlu tutulması (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2018) da katılım oranlarını artıran önemli bir etken olduğu düşünülmektedir.

Uzaktan eğitimlerin zaman ve mekân bağımsızlığı, sağlık çalışanlarının bilgiye erişimini kolaylaştırarak iş kaybını önlemiş (Güngör ve Tarhan, 2021) ve eğitimlerin sürdürülebilirliğini desteklemiştir. Özellikle İSG ve afet yönetimi gibi konularda düzenli eğitimlerin kurumsal hizmet kalitesine doğrudan katkı sağlayacağı düşünülebilir. Araştırma bulguları, meslek grupları arasında eğitimlere katılım oranlarının farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu farklılıklar, eğitim içeriklerinin çalışanların görev tanımlarına ve ihtiyaçlarına uygun şekilde tasarlanmasının önemini ortaya koymaktadır. Çalışanların hizmet pozisyonlarına göre değişen eğitim gereksinimleri, eğitim planlamalarının bu ihtiyaçlara dayalı olarak yapılmasını zorunlu kılmaktadır (Choopani, Vatankhah ve Aryankhesal, 2023). Ancak, uzaktan erişimin sağladığı avantajlara rağmen katılım oranlarının genel olarak düşük olması, bireysel motivasyon eksiklikleri veya teşvik edici uygulamalardaki yetersizliklerin varlığına işaret edebilir. Bu nedenle, kurum yöneticilerinin eğitim süreçlerini iyileştirmesi ve çalışanların eğitimlere katılımını artırmak için motive edici stratejiler geliştirmesi önerilebilir.

Çalışma bulgularımız, hastane çalışanlarına mesleğe özgü verilen eğitim konularına yer vererek literatürde karşılaşılmayan bir ihtiyacı gidermiştir. Bulgular, sağlıkta kalite standartları kapsamı da dâhil ulusal düzeyde hastane çalışanlarının aldıkları eğitim konularına ışık tutarak araştırmacılara, klinisyenlere ve sağlık yöneticilerine yol gösterici olacaktır.

Sınırlılıklar

Araştırmanın tek merkezde yapılması sınırlılık olarak kabul edilebilir. Eğitim konuları ve katılımlar uzaktan eğitim sistemine dâhil edilen içeriklerle sınırlıdır. Bununla birlikte tüm hastane çalışanlarını kapsaması ve alanlara özgü eğitim konularını sunması özelliğiyle ilk çalışma olması güçlü yönüdür.

SONUÇ

Bu çalışmada, hastane çalışanlarına uzaktan erişim imkanıyla sunulan eğitimler, katılım oranları ve bu oranların meslek gruplarına göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Özellikle, iş sağlığı ve güvenliği, afet yönetimi ve biyolojik risk etmenleri gibi kritik konularda katılımın yüksek olması, sağlık çalışanlarının bu alanlardaki bilgi ihtiyaçlarının ve motivasyonlarının önemini ortaya koymaktadır. Çalışan motivasyonunu artırıcı stratejilerin geliştirilmesi, eğitim içeriklerinin interaktif ve ilgi çekici hale getirilmesi, ayrıca yöneticilerin teşvik edici yaklaşımları benimsemesi önerilir. Uzaktan eğitimlerin zaman ve mekândan bağımsız erişim imkânı sunması önemli bir avantaj sağlasa da bu avantajların kurumsal düzeyde iyileştirme çalışmalarıyla etkinleştirilmesi önerilebilir. Ayrıca çalışanların eğitime katılımının artırılması için katılımı motive eden ve engelleyen faktörlerin araştırılması önerilebilir.

Yazar Katkıları: Fikir ve tasarım: SBÇ, FC, ABT; Veri toplanma: SBÇ, ABT; Veri analizi ve yorumlama- SBÇ, FC; Makale yazımı: SBÇ, FC; Eleştirel inceleme- SBÇ, FC, ABT.

Çıkar Çatışması: Yazar/lar çıkar çatışması beyan etmemişlerdir.

Finansman: Yazar/lar çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

KAYNAKLAR

- Agency for Healthcare Research and Quality. (2024). Quality improvement. Erişim adresi: <https://www.ahrq.gov/topics/quality-improvement.html> Erişim tarihi: 2 Mayıs 2024.
- Ahadzi, D. F., Afitori, A.-R., & Ahadzi, E. (2021). Organizational safety culture perceptions of healthcare workers in Ghana: A cross-sectional interview study. *International Journal of Nursing Studies Advances*, 3(100020). doi.org/10.1016/j.ijnsa.2021.100020
- Akyürek, Mİ. (2020). Uzaktan eğitim: bir alanyazın taraması. *Medeniyet Eğitim Araştırma Dergisi*, 4(1), 1-9. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1029473> Erişim tarihi: 30 Nisan 2024
- Altındış S., Ergin A. (2018). Kalite bağlamında sağlık personeli eğitimi. *Sakarya Tıp Dergisi*, 8(1):157-169. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/447172> Erişim tarihi: 25 Nisan 2024
- Amaral, C., Sequeira, C., Albacar-Riobóo, N., Coelho, J., Pinho, L.G., Ferré-Grau, C (2023). Patient safety training programs for health care professionals: A scoping review. *Journal of Patient Safety*, 1;19(1):48-58. doi: 10.1097/pts.0000000000001067
- Baran, Z., Akın, E. (2023). Hemşire kaynaklı ilaç hatalarının nedenleri ve önlenmesine yönelik güncel yaklaşımlar: Sistemati derleme. *Genel Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(1), 58-76. doi.org/10.51123/jgehes.2023.75
- Choopani, A., Vatankhah, S., Aryankhesal, A. (2023). Health workforce development policies in Iran: A Study of In-service Training Policies. *Health Scope*, 12(2):e132662. doi:10.5812/jhealthscope-132662
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2018). Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin usul ve esasları hakkında yönetmelikte değişiklik yapılmasına dair yönetmelik. (2018). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/05/20180524-1> Erişim tarihi: 18 Nisan 2024.
- Datpınar, M., Torun, N. (2023). Hemşirelerin hasta güvenliği konusunda farkındalıkları: güçlü ve zayıf yönleri. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 10(2), 145-153. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3291678> Erişim tarihi: 18 Nisan 2024
- Deniz, M., Kumru, S. (2022). Hizmet içi eğitim değerlendirme ölçeği: bir ölçek geliştirme çalışması. *Süleyman Demirel University Visionary Journal*, 13(33), 325-339. doi:10.21076/vizyoner.890257
- Erbaş, M. S. (2023). Türkiye’de kamu sağlık çalışanlarının sağlığı ve güvenliğinin sağlıkta kalitenin artırılmasında önemi. *Sağlıkta Performans ve Kalite Dergisi*, 20(2), 53-96. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2787494> Erişim tarihi: 1 Mayıs 2024
- Güngör, F. E., Tarhan, B. (2021). Hizmet içi eğitim uygulamalarında uzaktan eğitim modeli: sağlık çalışanları üzerinde bir inceleme. *Balıkesir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 97-114. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2168470> Erişim tarihi: 26 Mayıs 2024
- Havutcu, H. Ç., Savci, A., Çömez, S. (2024). Cerrahi kliniklerinde çalışan hemşirelerin tıbbi hata deneyimlerinin incelenmesi: Nitel çalışma. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 11(1):119-129. doi: 10.54304/shyd.2024.09821
- Heier, L., Gambashidze, N., Hammerschmidt, J., Riouchi, D., Weigl, M., Neal, A., ... Ernstmann, N. (2021). Safety performance of healthcare professionals: validation and use of the adapted workplace health and safety instrument. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(15), 7816. doi: 10.3390/ijerph18157816.
- Kallio, H., Voutilainen, A., Viinamäki, L., Kangasniemi, M (2020). In-service training to enhance the competence of health and social care professionals: A document analysis of web-based training reports. *Nurse Education Today*, 92(104493). doi: 10.1016/j.nedt.2020.104493.
- Koca, M., Köksal, A., Deniz, S. (2023). Bir eğitim ve araştırma hastanesinde hekimlerin klinik kalite uygulamalarına bakışının kesitsel olarak incelenmesi. *Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Dergisi*, 6(1), 1-7. doi:10.54537/tusebdergisi.1213118

- Manship, S., Hatzidimitriadou, E., Moore, J., Stein, M., Towse, D., Smith, R (2024). The experiences and perceptions of health-care professionals regarding assistive technology training: A systematic review. *Assistive Technology*, 3;36(2):123-146. doi: 10.1080/10400435.2023.2219294.
- Nayahangan, L. J., Konge, L., Russell, L., Andersen, S. (2021). Training and education of healthcare workers during viral epidemics: a systematic review. *BMJ Open*, 11(5), e044111. doi: 10.1136/bmjopen-2020-044111.
- Oral, A. (2020). Sağlık eğitimi almamış hastane personelinin tıbbi malzemelerle ilgili bilgi düzeyleri. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3, 430–433. Erişim adresi: <http://journal.acibadem.edu.tr/en/download/article-file/1701965> Erişim tarihi: 15 Mayıs 2024.
- Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sağlıkta Kalite, Akreditasyon ve Çalışan Hakları Dairesi Başkanlığı (2011). Hasta ve çalışan güvenliğinin sağlanmasına dair yönetmelik. Erişim adresi: <https://shgm.saglik.gov.tr>. Erişim tarihi: 10 Nisan 2024.
- Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sağlıkta Kalite, Akreditasyon ve Çalışan Hakları Dairesi Başkanlığı (2020). Sağlıkta kalite standartları hastane sürüm 6.1. 1. Erişim adresi: <https://shgmkalitedb.saglik.gov.tr/Eklenti/41258/0/skshastane-seti-s-61--09082021pdf.pdf> Erişim tarihi: 10 Nisan 2024.
- Sarı, M. E., Cengiz, S. (2022). Hastane afet ve acil durum planı eğitim, hazırlık düzeyi ve çalışanların bilgi seviyelerinin tespit edilmesi: Antalya ili örneği. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(1), 122-132. doi:10.37989/gumussagbil.1003368
- Sayılı, U., Aslaner, Ç., Gazanfer, Ö. B., Solmaz, A. (2020). Sağlık çalışanlarının riskli gebelikler eğitimi etkinliğinin değerlendirilmesi. *Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 17(3), 431-437. doi:10.35440/hutfd.808639
- Şahin, M. (2021) Dünyada ve Türkiye’de yükseköğretimde uzaktan eğitimin tarihi ve gelişim süreci. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 91-113. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1619467> Erişim tarihi: 3 Mayıs 2024
- Şahmaran, T., Kar, H. (2023). Hastane personeline verilen iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin bilgi düzeylerine etkisi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 11(2), 1524-1537. doi:10.33715/inonusaglik.1168180
- Şenyuva, E. (2013). Hemşirelerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 3(2), 23-41. doi:10.17943/etku.84213
- T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sağlık Meslekleri Dairesi Başkanlığı (2021). Hemşirelikte temel yetkinlikler kılavuzu. Erişim adresi: <https://www.thder.org.tr/uploads/files/temel-yetkinlikler-klavuzu.pdf>. Erişim tarihi: 10 Nisan 2024.
- TC. Sağlık Bakanlığı (2006). Uzaktan sağlık eğitim sistemi. Erişim adresi: <https://egitim.saglik.gov.tr/Hakkinda>. Erişim tarihi: 10 Nisan 2024.
- World Health Organization. (2024). Quality of care. Erişim adresi: https://www.who.int/health-topics/quality-of-care#tab=tab_1 Erişim tarihi: 2.05.2024.
- Yektatalab, S., Momennasab, M., Parvizy, S., Mousazadeh, N. (2020). Intensive care unit nurses' perception of the barriers to effective in-service education: A qualitative study. *J Nurs Midwifery Sci*, 7(4), 241-49. doi: 10.4103/jnms.jnms_27_20
- Yenilmez, K., Kaya, S., Yalçın Balçık, P., Dolgun, N.A. (2016). Hastanelerde işe alıştırma (oryantasyon) programının değerlendirilmesi: *Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri Örneği*. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 19(2). Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/225558> Erişim tarihi: 30 Mayıs 2024